

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ *ēkaviṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkaviṃśaḥ sargaḥ ॥

sītākartṛkaṃ rāvaṇasya prabōdhanam śrīrāmēṇa saha
tulanāyāṃ tasya tucchatāyāḥ pratipādanam

tasya tad vacanam śrutvā
sītā raudrasya rakṣasaḥ |
ārtā dīnasvarā dīnam
pratyuvāca tataḥ śanaiḥ ॥ 5.21.1 ॥

duḥkhārtā rudatī sītā
vēpamānā tapasvinī |
cintayantī varārōhā
patimēva pativratā ॥ 5.21.2 ॥

tṛṇamantarataḥ kṛtvā
pratyuvāca śucismitā |
nivartaya manō mattaḥ
svajanē prīyatāṃ manaḥ ॥ 5.21.3 ॥

na māṃ prārthayituṃ yukta -
stvam siddhimiva pāpakṛt |
akāryaṃ na mayā kārya -
mēkapatnyā vigarhitam ॥ 5.21.4 ॥

kulaṃ samprāptayā puṇyaṃ
 kulē mahati jātayā |
 ēvamuktvā tu vaidēhī
 rāvaṇaṃ taṃ yaśasvinī || 5.21.5 ||

rāvaṇaṃ pṛṣṭhataḥ kṛtvā
 bhūyō vacanamabravīt |
 nāhamaupayikī bhāryā
 parabhāryā satī tava || 5.21.6 ||

sādhu dharmamavēkṣasva
 sādhu sādhuvrataṃ cara |
 yathā tava tathānyēṣāṃ
 rakṣyā dārā niśācara || 5.21.7 ||

ātmānamupamāṃ kṛtvā
 svēṣu dārēṣu ramyatām |
 atuṣṭaṃ svēṣu dārēṣu
 capalaṃ capalēndriyam |
 nayanti nikṛtiprajñaṃ
 paradārāḥ parābhavam || 5.21.8 ||

iha santō na vā santi
 satō vā nānuvartasē |
 yathā hi viparītā tē
 buddhirācāravarjitā || 5.21.9 ||

vacō mithyāpraṇītātmā
 pathyamuktaṃ vicakṣaṇaiḥ |

rākṣasānāmabhāvāya

tvam vā na pratipadyasē || 5.21.10 ||

akṛtātmānamāsādya

rājānāmanayē ratam |

samṛddhāni vinaśyanti

rāṣṭrāṇi nagarāṇi ca || 5.21.11 ||

tathaiva tvāṃ samāsādya

laṅkā ratnaughasaṅkulā |

aparādhāt tavaikasya

nacirād vinaśisyati || 5.21.12 ||

svakṛtairhanyamānasya

rāvaṇādīrghadarśinaḥ |

abhinandanti bhūtāni

vināśē pāpakarmaṇaḥ || 5.21.13 ||

ēvaṃ tvāṃ pāpakarmāṇaṃ

vakṣyanti nikṛtā janāḥ |

diṣṭyaitad vyasanaṃ prāptō

raudra ityēva harṣitāḥ || 5.21.14 ||

śakyā lōbhayituṃ nāha -

maīsvaryēṇa dhanēna vā |

ananyā rāghavēṇāhaṃ

bhāskarēṇa yathā prabhā || 5.21.15 ||

upadhāya bhujam tasya

lōkanāthasya satkṛtam |

kathaṃ nāmōpadhāsyāmi
bhujamanyasya kasyacit || 5.21.16 ||

ahamaupayikī bhāryā
tasyaiva ca dharāpatēḥ |
vratasnātasya vidyēva
viprasya viditātmanaḥ || 5.21.17 ||

sādhu rāvaṇa rāmēṇa
māṃ samānaya duḥkhitām |
vanē vāsītayā sārthaṃ
karēṇvēva gajādhipam || 5.21.18 ||

mitramaupayikaṃ kartuṃ
rāmaḥ sthānaṃ parīpsatā |
bandhaṃ cānicchatā ghōraṃ
tvayāsau puruṣarṣabhaḥ || 5.21.19 ||

viditaḥ sarvadharmajñaḥ
śaraṇāgatavatsalaḥ |
tēna maitrī bhavatu tē
yadi jīvitumicchasi || 5.21.20 ||

prasādayasva tvaṃ cainaṃ
śaraṇāgatavatsalam |
māṃ cāsmāi prayatō bhūtvā
niryātayitumarhasi || 5.21.21 ||

ēvaṃ hi tē bhavēt svasti
sampradāya raghūttamē |

anyathā tvaṃ hi kurvāṇaḥ
parāṃ prāpsyasi cāpadam || 5.21.22 ||

varjayēd vajramutsṛṣṭaṃ
varjayēdantakaściram |
tvadvidhaṃ na tu saṅkruddhō
lōkanāthaḥ sa rāghavaḥ || 5.21.23 ||

rāmasya dhanuṣaḥ śabdaṃ
śrōṣyasi tvaṃ mahāsvanam |
śatakratuvisṛṣṭasya
nirghōṣamaśanēriva || 5.21.24 ||

iha śīghraṃ suparvāṇō
jvalitāsyā ivōragāḥ |
iṣavō nipatiṣyanti
rāmalakṣmaṇalakṣitāḥ || 5.21.25 ||

rakṣāṃsi nihaniṣyantaḥ
puryāmasyāṃ na saṃśayaḥ |
asampātaṃ kariṣyanti
patantaḥ kaṅkavāsasaḥ || 5.21.26 ||

rākṣasēndramahāsarṇān
sa rāmagaruḍō mahān |
uddhariṣyati vēgēna
vainatēya ivōragān || 5.21.27 ||

apanēṣyati mām bhartā
tvattaḥ śīghramarindamaḥ |

asurēbhyaḥ śriyaṃ dīptāṃ
viṣṇustribhiriva kramaiḥ || 5.21.28 ||

janasthānē hatasthānē
nihatē rakṣasāṃ balē |
aśaktēna tvayā rakṣaḥ
kṛtamētadasādhu vai || 5.21.29 ||

āśramaṃ tattayōḥ śūnyaṃ
praviśya narasiṃhayōḥ |
gōcaram gatayōrbhrātrō -
rapanītā tvayādharma || 5.21.30 ||

nahi gandhamupāghrāya
rāmalakṣmaṇayōstvayā |
śakyaṃ sandarśanē sthātum
śunā śārdūlayōriva || 5.21.31 ||

tasya tē vigrahē tābhyāṃ
yugagrahaṇamasthiram |
vṛtrasyēvēndrabāhubhyāṃ
bāhōrēkasya vigrahē || 5.21.32 ||

kṣipraṃ tava sa nāthō mē
rāmaḥ saumitriṇā saha |
tōyamalpamivādityaḥ
prāṇānādāsyatē śaraiḥ || 5.21.33 ||

giriṃ kubērasya gatō'thavā'layaṃ
sabhāṃ gatō vā varuṇasya rājñāḥ |

asaṃśayaṃ dāśarathērvimōkṣyasē

mahādrumaḥ kālahatō'sanēriva || 5.21.34 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē

sundarakāṇḍē ēkaviṃśaḥ sargaḥ ||